

A Paksi Atomerőmű telephelye földrengésveszélyes?
KarcFM
2021. augusztus 19.

Műsorvezető: Imrényi Dávid, Kovács Anita

Mégpedig 6 óra 9 perckor. A paksi bővítés az országgyűlés döntése miatt zöld utat kapott. Annak idején az atomerőmű bővítéséhez kapcsolódó hitelmegállapodás módosításáról szóló jegyzőkönyvet fogadta el a Tisztelt Ház, és az államközi hitelmegállapodásról is elhangzott, hogy a magyar kormány sikeres tárgyalásait követően Magyarország számára kedvezően módosul a paksi bővítés finanszírozási szerződése. A beruházás 80%-át a már jóváhagyott orosz-magyar hitelszerződés biztosítja, ami előnyös, mert hosszú a futamidő, és az országnak jogában áll bármikor névértéken előtörlesztené a már felvett összeget. Ennek ellenére folyamatosan támadások érik a paksi bővítést. Évek óta hadjáratot folytatnak a projekt ellen azok, akiknek egyik fő érve, hogy a fejlesztés alatt lévő terület földrengéstani szempontból veszélyes, ezért maga a projekt is az. A regiszter legutóbbi adásában Kovács Anita felhívta Szarka László geofizikust, akadémikust, akit arról a közleményről is kérdezett, amelyet az Energiapolitika 2000 Társulat adott ki éppen ebben az ügyben. Most egy részlet következik abból az interjúból.

- Pontosan miről van szó, mire hívja fel a figyelmet az Energiapolitika 2000 Társulat?

- Az Energiapolitika 2000 Társulat felelős állampolgárok társasága, egy civil egyesület, amelynek én is tagja vagyok, és Járosi Márton elnök úr engem kért arra, hogy a kérdésekre válaszoljon. Július 29-én tette közzé a társulat ezt az állásfoglalást, ami arról szól, hogy kedves osztrák illetéktelenek, legyenek szívesek, hagyják abba a zavarkeltést, vegyék elő a Pannon-medence térségének szeizmicitását mutató valamelyik térképet, ami az interneten is megtalálható. A Magyar Tudományos Akadémia egyik folyóiratában a Magyar Tudományban megjelentek mindazok az anyagok, amelyek alapján ki-ki eldöntheti, hogy itt bizony semmiféle aktív, „kapabilis” vetőről (ez a szak kifejezés) nincs szó, de hadd ne menjek a részletekbe. Tehát komoly szeizmikus veszélyeztetettségéről, olyanról, amit műszaki létesítménnyel ne lehetne megelőzni, ilyen egyáltalán nincsen. Soha nem voltak hozzáférhetetlenek ezek az adatok, ezek a jelentések. A telephelyről szóló földtani jelentés mindig is nyilvános volt, és 2017-ben, azt hiszem, ebben az évben történt, amikor a telephely engedélyt kiadták, akkor a Magyar Tudományos Akadémián tartottak egy olyan konferenciát, amelyre mindenkit meghívtak: támogatókat, ellenzőket. Minden szakmai érvet, ellenérvet föl lehetett vonultatni, és most egy sajnálatos haláleset is közrejátszott, hogy most 2021-ben a júniusi magyar tudomány számban elentekcsak meg ezek az előadások. Úgyhogy a jelentés már korábban is nyilvános volt. Ezt megelőzően ez év tavaszán, sőt még nyáron is, júniusban, júliusban olyan eseménysorozatok zajlottak, olyan események, amelyek hálózatszerű szervezésre utalnak az osztrákok részéről. Én Sopronban élek, hát nagyon jó lenne jó szomszédként élni az osztrákokkal. Mi elnézzük azt nekik, hogy a Fertő kultúrtáját elrondították azzal a rengeteg szélkerékkel, amiket a határ túlsó oldalán építettek. A bécsi repülőtér érdekében még a Bartók Rádió soproni frekvenciáját is át kellett állítani. Semmi mást nem kérünk az osztrákoktól, csak azt, hogy ők is jó szomszédként akarjanak velünk élni, és hát lássák be, hogy amit az Európai Parlament egyik zöld képviselője, egy Thomas Weitz nevezetű úr kezdeményezett, az zavarkeltés.

- Ő osztrák egyébként?

- Ő egy osztrák, igen osztrák, az Európai Parlament tagja. Volt egy társa is, aki afféle klímapropagandista, ők írtak most júliusban cikket, ami német és angol nyelven is hozzáférhető. És hát kiderül ebből, hogy osztrák geológusokkal ugye mindenre lehet találni vállalkozót. Írtak egy olyan jelentést, ami teljesen zavarkeltő módon foglalkozik ezzel a szeizmológiai kérdéssel.

- Jeleztem, hogy 2017-ben volt egy nagyon jelentős konferencia ezzel kapcsolatban. Az egyik vezető kutató megállapította, hogy nagy csontvázakat vártak akkor kézni a szekrényből, de csak Miki egereket találtak, így fogalmazza meg az Energiapolitika 2000 Társulat, de mégis össze lehetne foglalni, hogy ezek a tudományos előadások, amelyek az ön megítélése szerint is eloszlatják azokat a kétségeket, hogy földrengésveszélyes terület lenne Paks, mégis mit tartalmaztak?

- Aki a részletekre kíváncsi, azoknak a számára Aszódi Attila blogját javaslom. Ő volt ebben az ügyben illetékes államtitkár még 2017-ben, és ő az egyik szerkesztője, a másik pedig Ádám József akadémikus ezeknek a tanulmányoknak. Aszódi Attila professzor úr a BME Nukleáris Technológiai Intézetének egyetemi tanára már 2017-ben közzé tette ennek az egész konferenciának a lényegét. És most, amikor erre az interjúra készültem föl, fedeztem fel, hogy ugyanezek az urak, illetőleg hát egy árnyékra, vagy sokszorosan ebben az ügyben árnyékra vetődő egyébként nagyon okos és ügyes oknyomozó újságíró már akkor értetlenkedett, és nem akarta megérteni ezeket a következtetéseket. Miközben több száz kutató vett részt ebben a munkában, és tisztességes, sokkal részletesebb felméréseket készítettek, mint valaha bármikor. Egyébként Koreában is és minden más országban, Oroszországban, Franciaországban is, amikor atomerőműveknek a földtani környezetét vizsgálták, akkor nem volt esélye sem annak, hogy ne találjanak valamit, de mindig korrekt szakmai következtetésre jutottak. Tehát hogyha léteznek is vetők, hát a Föld egy dinamikus bolygó, ugye tudjuk, de ezen belül vannak nyugodtabb területek, és vannak kifejezetten földrengésveszélyes területek. És hát az atomerőművek egyike esetében sem történt olyan, hogy földrengéses zónára tették volna. Erre gondosan ügyelnek a szakemberek. A paksi létesítményt helyét nem is most jelölték ki. Ennek a helyét nem ezekben az években, a 2010-es években döntötték el, hanem, még amikor az első atomerőművet megépítették. Hát valamikor volt olyan terv, hogy a határra, szerb határra teszik, de onnan el kellett hozni, és a szeizmikus zónák közé meglehetősen jó helyre telepítették annak idején az atomerőművet. Ezt még a kettővel előtti generációk, szakmai elődeink csinálták, és a ma dolgozó kollégáknak a becsületére el kell mindenképpen mondani, hogy rendkívül alapos, aprólékos munkát végeztek el. Az ő végkövetkeztetésüket egy zavarkeltő osztrák zöldpolitikus, az Európai Parlament tagja, kérjük szépen, hogy ne vonja kétségbe.

- Ez annál is inkább érdekes, mert annak idején, amikor egyáltalán a paksi erőmű létesült, akkor Magyarország ugye a szocialista táborba tartozott, de Ausztria akkor is a szomszédunk volt. Akkor Ausztriában valaki szót emelt az ellen?

- Én nem tudok róla, nem tudok róla. Nyilván 2022-re készülnek valakik, és ez valakiknek nyilvánvalóan érdeke, most meg fölmelegítették.

- Ezek nyilvánvalóan vannak, de akkor nem tudom pontosan, hogy mikor készült a paksi atomerőmű, de hát talán a '60-as, '70-es években?

- A '60-as évek közepén én még általános iskolás voltam, ez egész biztos, amikor ennek a létesítéséről döntöttek, még gondolkodtam is, hogy esetleg majd én ott fogok dolgozni. Aztán úgy emlékszem, hogy a nyolcvanas évek közepére készült el az a paksi atomerőmű, ami jelenleg működik.

- És hát gyakorlatilag az idő igazolta a döntés helyességét, mert hát az eddigi működésre nem volt jellemző (nem is hallottunk róla), hogy szeizmikus hatások érték volna ezt az erőművet. De

annál is inkább meglepő, amit mond, hogy Aszódi Attila blogján már ezek a térképek, amik előttem is itt vannak, kifénymásoltam az egyiket, Európát ábrázolja. Jó sok pöttyös jelzés van Magyarországon kívül; Törökországban meglehetősen sok, a Balkánon is sok van, de feltűnően kevés van ott, ahol az atomerőmű létezik. Én azt gondolom, hogy ez egy közismert térkép.

- Igen, ez közismert térkép, csak ez egy olyan változat, amit most a Magyar Tudományban a szeizmológus kollégák leközltek, amin egy csillaggal megjelenítették az atomerőmű helyét is. Aszódi Attila blogjának a következtetése már 2017-ben ismert. Paks környékén ritkák és kicsik a földrengések, és ennek a teljes körű figyelembevételével tervezték és méretezték az atomerőművet. Tehát itt semmiféle probléma nem merülhet fel.

- A szakma azonban nem nagyon szokott megszólalni. Ön is szakértő szakember. Elhessegetik az akadémikusok, vagy akik ezeket az előadásokat tartották, akkor másképp nem tudom mondani, politikai indíttatású kifogás, mert ha az ember végignézi a hvg-t, az átlátszó.hu felületeit, ott rengeteg cikk jelent meg arról, hogy nagy bajt idézünk elő, hogyha folytatjuk a paksi atomerőmű építését. Mennyire szólal fel ez ellen a szakma?

- A szakembereket nem szokták megkérdezni, és hát nem is nagyon sietnek megkérdezni őket. Én geofizikusként talán többet is tudnék mondani, de most állampolgárként, ennek a társaságnak a tagjaként nyilatkozom. A szakmában mindig van kisebbségi vélemény, vagy szórványos ellenvélemény, amit esetleg föl lehet nagyítani. Egy-egy ötlet, vagy egy érdekes probléma felvetésével könnyebben lehet talán cikket is írni. Ez is ott van a kutatók motivációi között. E jelenség megmutatkozott a Paksi Atomerőmű környékén a '90-es években, sőt a '80-as években is, de aztán pont arra szolgáltak azok a részletes vizsgálatok, hogy mindezeknek utána járjanak. Úgyhogy hát azért nem szólal meg a szakma, mert nem kérdezik őket. A paksi atomerőmű körül van egy részletes szeizmológiai hálózat is, nem történt ott semmi rendkívüli esemény. Geodéziai méréseket is végeztek, de ezeket is teljes körűen összefoglalja abszolút szakmai részletességgel Aszódi Attilának a ma is elérhető blogja. Legutóbb augusztus 2-án tette ki Aszódi Attila azt, hogy ő is észrevette, hogy megjelent a Magyar Tudománynak ez a száma, és közvetlen linkkel rá lehet menni, de egyébként a Magyar Tudományos Akadémia honlapjáról is elérhető minden szakmai publikáció.

- Hát biztosan elolvassák akár ennek a riportnak a hatására is sokan, vagy legalábbis beleolvasnak, de azért lezárva a beszélgetésnek ezt a részét mondhatjuk nyugodtan, hogy földrengéstől Pakszon nem kell tartani, az adatok azt mutatják, hogy ez földrengéstanilag egy nyugodt terület.

- Ugye földrengés-mentes hely a világon nincsen, de amit biztosan lehet tudni, hogy Paks környékén ritkák és kicsik a földrengések, és az atomerőmű méretezése kizárja a földrengéskárok lehetőségét.

- Kovács Anita interjút hallották, illetve abból egy részletet, amelyet Szarka László geofizikussal, akadémikussal készített a paksi bővítéssel kapcsolatban.

(szerk.)